

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 18 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Α. Απόδοση και κατανόηση διδαγμένου κειμένου

(Μονάδες 20)

A.1. Να αποδώσετε μόνο τις έντονα χρωματισμένες προτάσεις του Κειμένου 2 σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Κείμενο 1

ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Λυσίου Ὑπὲρ Μαντιθέου 3

Κείμενο 2

καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

Λυσίου Ὑπὲρ Μαντιθέου 11

(μονάδες 10)

A.2. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεων ό,τι ζητείται για τα πιο κάτω.

α. *ἀξιῷ δέ, ὡ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν...* (Κείμενο 1)

Σε τι αναφέρεται η αντωνυμία **τοῦτο**;

(μονάδες 2)

β. *δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χειρὸς εἶναι* (Κείμενο 1)

Σε ποιους αναφέρεται η αντωνυμία **τούτους**;

(μονάδες 2)

A.3. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεων αν είναι ορθή (Ο) ή λανθασμένη (Λ) καθεμιά από τις ακόλουθες δηλώσεις, σύμφωνα με το Κείμενο 1.

Ο ομιλητής:

α. Προτίθεται να παραθέσει επιχειρήματα, για να αποδείξει το δημοκρατικό του ήθος.

β. Ζητά από τους βουλευτές να τον απαλλάξουν χωρίς εξέταση.

γ. Δηλώνει ότι ζούσε στην Αθήνα την εποχή των Τριάκοντα.

(μονάδες 6)

B. Απόδοση αδιδακτου κειμένου στα Νέα Ελληνικά

Να αποδώσετε το πιο κάτω αδιδακτο κείμενο (Κείμενο 3) σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Κείμενο 3

Ο λόγος του Λυσία *Δήμου καταλύσεως ἀπολογία* γράφτηκε για την υπεράσπιση κάποιου πολιτικού άνδρα που κατηγορήθηκε ότι συμμετείχε στο πολίτευμα των Τριάκοντα.

ἡμεῖς δέ, ὡ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἠγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ὑμᾶς ἐμμένειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δίκην δίδοντας*, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ φανεροὶ γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τιμωρούμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑποψίαν καταστήσετε.

Λυσίου *Δήμου καταλύσεως ἀπολογία* 34-35
(μικρὴ διασκευὴ)

Λεξιλόγιο:

δίκην δίδωμι = τιμωρούμαι

(μονάδες 15)

Γ. Διδαγμένο κείμενο για ορθογραφία

(Μονάδες 5)

Γ.1. Στο ακόλουθο απόσπασμα υπάρχουν **τρία (3)** ορθογραφικά λάθη (το άρθρο εκλαμβάνεται ως λέξη). Να τα εντοπίσετε και να μεταφέρετε τον ακόλουθο πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων, συμπληρώνοντάς τον κατάλληλα.

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τοῖς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτεισομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθωμεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

Λυσίου Ἑπεὶ Μαντιθέου 4

Λανθασμένες λέξεις	Διορθωμένες λέξεις

(μονάδες 3)

Γ.2. Να συμπληρώσετε τα γράμματα που λείπουν από τις ακόλουθες λέξεις, ώστε να είναι ορθογραφικά σωστές. Αν χρειάζεται, να τις τονίσετε. Να γράψετε τις **δύο (2)** συμπληρωμένες λέξεις στο τετράδιο απαντήσεων.

οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ___τίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντ___ς τὸν δῆμον.

Λυσίου Ἑπεὶ Μαντιθέου 5

(μονάδες 2)

Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις (γραμματικές, συντακτικές, λεξιλογικές) (Μονάδες 40)

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους.

α. **τυγχάνουσι** (Κείμενο 2)

Να γράψετε το β' πρόσωπο πληθυντικού στην ευκτική έγκλιση του μέλλοντα.

β. **ἴδωμεν** (Κείμενο 3)

Να γράψετε το β' πρόσωπο ενικού στην οριστική έγκλιση του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή.

(μονάδες 2)

Δ.2. Να ξαναγράψετε την πιο κάτω περίοδο λόγου αντικαθιστώντας το **ἐγώ** με το **ἡμεῖς**. Να κάνετε μόνο τις απαραίτητες αλλαγές.

ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν...

(Κείμενο 1)

(μονάδες 4)

Δ.3. Να σχηματίσετε τον θετικό βαθμό του επιρρήματος που προέρχεται από το επίθετο φανερῶς (Κείμενο 3) και να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους). Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

(μονάδες 3)

Δ.4. Να μεταφέρετε τους κλιτούς όρους της παρακάτω περιόδου λόγου από το Κείμενο 2 στον αντίθετο αριθμό.

εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ

(μονάδες 6)

Δ.5. Να γράψετε ποια είναι η δευτερεύουσα πρόταση στην πιο κάτω περίοδο λόγου από το Κείμενο 3 και να την αναγνωρίσετε: είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος.

ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δίκην διδόντας, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν.

(μονάδες 4)

Δ.6. Στο παρακάτω απόσπασμα από το Κείμενο 3, να δικαιολογήσετε πλήρως την πτώση της αντωνυμίας **ὑμᾶς** με βάση τους συντακτικούς κανόνες.

ἡμεῖς δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἡγοῦμεθ' εἶναι πρὸς πάντας τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ὑμᾶς ἐμμένειν.

(μονάδες 3)

Δ.7. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τις έντονα χρωματισμένες γενικές με το είδος τους. Περισεύουν **δύο (2)** είδη γενικής.

Γενική	Είδος γενικής
1. ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καί> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν , δέομαι ὑμῶν... (Κείμενο 1)	α. Γενική κτητική
2. τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους [...] τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι,... (Κείμενο 2)	β. Γενική ως αντικείμενο
3. τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν (Κείμενο 3)	γ. Γενική διαιρετική
	δ. Γενική υποκειμενική
	ε. Γενική αντικειμενική

(μονάδες 3)

Δ.8. Να γράψετε στα Αρχαία Ελληνικά το πρώτο συνθετικό των πιο κάτω λέξεων.

i. **καθεστηκόσι** (Κείμενο 1)

ii. **ἐπεδήμουν** (Κείμενο 1)

iii. **διώκηκα** (Κείμενο 2)

iv. **ἐμμένειν** (Κείμενο 3)

(μονάδες 4)

Δ.9. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τις ομόρριζες λέξεις που ζητούνται σε κάθε περίπτωση.

i. **δοκιμάζειν** (Κείμενο 1): απλό ουσιαστικό και απλό επίθετο

ii. **διώκηκα** (Κείμενο 2): απλό επίθετο από το β' συνθετικό

iii. **δῆλον** (Κείμενο 2): σύνθετο ουσιαστικό

iv. **γεγενημένων** (Κείμενο 3): απλό ουσιαστικό και σύνθετο επίθετο

v. **μεμνημένοι** (Κείμενο 3): απλό ουσιαστικό

vi. **ψηφῶ** (Κείμενο 3): σύνθετο ουσιαστικό

(μονάδες 8)

Δ.10. Να γράψετε ποια από τις πιο κάτω νεοελληνικές λέξεις προέρχεται από την αρχαιοελληνική λέξη που δίνεται στην αρχή κάθε σειράς.

i. **είναι** (Κείμενο 1): επουσιώδης, εισιτήριο, ανυπόστατος

ii. **πολίτας** (Κείμενο 3): πολιτικός, πολεμιστής, πολιτισμός

iii. **ύποψιαν** (Κείμενο 3): ύππιος, ιδέα, ύψος

(μονάδες 3)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Να μεταφέρετε την πιο κάτω περίοδο λόγου στα Αρχαία Ελληνικά.

Κάποιοι βουλευτές στην πόλη μας είναι πάρα πολύ άδικοι και γι' αυτό θα δοκιμαστούν από τους δικαστές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)

Α. Λυσίου 'Υπὲρ Μαντιθέου

Α.1.α. Να παρουσιάσετε με συντομία το ήθος του Μαντιθέου και το ήθος των κατηγορών του, όπως αυτά προβάλλονται αντιθετικά στα Κείμενα 1 και 2.

(μονάδες 6)

Α.1.β. Να εξηγήσετε **μία (1)** επιδίωξη του Μαντιθέου μέσα από την παρουσίαση αυτή.

(μονάδες 2)

Β. Σοφοκλέους Οιδίπους Τύραννος (Β' Επεισόδιο, στ. 944 – 975)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Εγώ φονιάς του Λαίου λέει πως είμαι.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Ο ίδιος το ξέρει, ή τα 'χει ακούσει απ' άλλους;

945

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Έναν κακούργο μου 'χε στείλει μάντη,

γιατ' όσο για τον ίδιο, αυτός φυλάει

όλως διόλου ελεύθερο το στόμα.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Λοιπόν, εσύ γι' αυτά που λες ξεγνοιάσου

κι άκουσε εμένα· μάθε πως δε θά βρεις

950

<p>ψυχή στον κόσμο που να 'χει το δώρο της μαντοσύνης· και θενά σου φέρω απόδειξη γι' αυτό με λίγα λόγια: 'Ηρθε χρησμός έναν καιρό στο Λάιο, δε λέω από τον Απόλλωνα τον ίδιο, μα από τους υπηρέτες του, πως θα 'ταν η μοίρα του να σκοτωθεί απ' το γιο του που απ' αυτόν κι από μένα θα γεννιόταν· και μολατούτα εκείνον τον σκοτώνουν ξένοι ληστές, καθώς ακούσαμε όλοι, σε τριπλό δρόμο αμαξιτό μια μέρα· και το παιδί, δεν πέρασαν τρεις μέρες που ήρθε στο φως, και δένοντάς το εκείνος απ' των ποδιών τις κλείδωσες, σ' ένα έρμο το πέταξε βουνό με ξένα χέρια. Κι έτσι ο Φοίβος δεν το 'φερε σε τέλος ούτε ο Λάιος -πράμα φριχτό που τόσο φοβόντανε- να σκοτωθεί απ' το γιο του, ούτε ο γιος να σκοτώσει τον πατέρα. Αυτά είχαν των χρησμών τα λόγια ορίσει, κι εσύ καθόλου μην τους λογαριάζεις, γιατ' ό,τι βρίσκει ο θεός πως είναι ανάγκη, θα το φανέρων' εύκολα και μόνος. ΟΙΔΙΠΟΥΣ Τι παραγμό, τι αντράλα νου μου φέρνει κάτι που τώρα σου άκουσα, γυναίκα!</p>	<p>955</p> <p>960</p> <p>965</p> <p>970</p> <p>975</p>
---	--

B.1. Να γράψετε την άποψη που εκφράζει η Ιοκάστη για τους χρησμούς στο πιο πάνω απόσπασμα και να εξηγήσετε τι επιδιώκει να πετύχει με την αφήγησή της.
(μονάδες 3)

B.2. Αφού εξηγήσετε τι είναι η *περιπέτεια* στην αρχαία τραγωδία, να καταγράψετε ένα παράδειγμα περιπέτειας από το πιο πάνω απόσπασμα, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας.
(μονάδες 4)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ